

[opis]

Prognozowane postępujące starzenie się populacji stawia przed społeczeństwami nowe wyzwania związane z koniecznością zabezpieczenia opieki nad niesamodzielnymi osobami starszymi, które wymagają wsparcia i pomocy w wymiarze długoterminowym. Ważny jest kontekst społeczny procesu starzenia się populacji, który wyraża się w zmianie dominującego modelu rodziny i funkcjonowania gospodarstw domowych. W książce przedstawione zostały różne formy opieki długoterminowej nad niesamodzielnymi osobami starszymi realizowane przez:

- sektor pomocy społecznej w formie środowiskowej i stacjonarnej;
- sektor ochrony zdrowia w formie środowiskowej i stacjonarnej;
- opiekę nieformalną (rodzinną);
- prywatne placówki opiekuńcze.

W monografii scharakteryzowano obecny system opieki nad osobami starszymi oraz opisano różne ujęcia starości i procesów starzenia w perspektywie:

- ekonomicznej,
- społecznej,
- psychologicznej,
- medycznej,
- prawno-socjalnej.

Książka przeznaczona jest dla wykładowców i studentów, którzy stykają się z problematyką starzenia się populacji na kierunkach związanych z polityką społeczną, pracą socjalną oraz nauk o zdrowiu, a także pracowników sektora pomocy społecznej i ochrony zdrowia oraz dla osób odpowiedzialnych za kreowanie i wdrażanie polityki społecznej wobec niesamodzielnych seniorów.

[autor]

Rafał Iwański - (ur. w Słupsku w 1982 roku) doktor nauk ekonomicznych, socjolog - pracownik socjalny, absolwent Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i Uniwersytetu Szczecińskiego. Członek Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego. Wykładowca w szkołach kształcących pracowników służb społecznych. Jego zainteresowania badawcze i naukowe koncentrują się wokół polityki społecznej, a w szczególności pomocy społecznej i pracy socjalnej oraz gerontologii społecznej i ekonomicznej.

[spis]

Podziękowania 7

Wstęp 9

Rozdział 1

Problem starzenia się społeczeństw 13

1.1. Różne ujęcia starości i procesów starzenia 13

1.1.1. Społeczny wymiar starości 18

- 1.1.2. Biologiczny wymiar starości 23
- 1.1.3. Psychologiczny wymiar starości 28
- 1.1.4. Socjalno-ekonomiczny wymiar starości 34
- 1.2. Przyczyny starzenia się społeczeństw 38

Rozdział 2

Wybrane przykłady ewolucji systemów zabezpieczenia społecznego nad osobami starszymi w ujęciu historycznym 47

- 2.1. Systemy zabezpieczenia społecznego w świecie antycznym 47
- 2.2. Zabezpieczenie społeczne w okresie średniowiecza 51
- 2.3. Zabezpieczenie społeczne w okresie nowożytnym 55

Rozdział 3

System opieki nad osobami starszymi w Polsce 73

- 3.1. Zmiany we współczesnej rodzinie spowodowane wzrostem liczby osób starszych w populacji 73
- 3.2. Polityka społeczna w Polsce wobec seniorów 77
- 3.3. Współczesny system opieki nad osobami starszymi w Polsce 84
  - 3.3.1. Pomoc społeczna 87
  - 3.3.2. Służba zdrowia 99

Rozdział 4

Przełanki metodyczne badań własnych 109

- 4.1. Charakterystyka demograficzna populacji badanego obszaru 109
- 4.3. Organizacja badań 117

Rozdział 5

Usługi sektora pomocy społecznej w zakresie opieki długoterminowej nad niesamodzielnymi osobami starszymi świadczone w formie stacjonarnej i środowiskowej w województwie zachodniopomorskim w świetle badań własnych 121

- 5.1. Sektor pomocy społecznej 121
- 5.2. Stacjonarne formy opieki 132
- 5.3. Pomoc w formie środowiskowej 160

Rozdział 6

Pomoc rodzinna, usługi sektora ochrony zdrowia na rzecz niesamodzielnych seniorów oraz prywatne placówki opiekuńcze w województwie zachodniopomorskim w świetle badań własnych 173

- 6.1. Opieka rodziny nad osobą starszą 173
- 6.2. Usługi sektora ochrony zdrowia w formie środowiskowej i stacjonarnej 187
- 6.3. Prywatne placówki opiekuńcze 203

Uwagi końcowe 205

Bibliografia 209

Spis tabel 217

Spis rysunków 221

Spis wykresów 222

O Autorze 223